

12.6.2007

VALTION IT -JOHTORYHMÄ

Osallistujat

Turunen, Juhani	alivaltiosihteeri	valtiovarainministeriö	puheenjohtaja
Heikki Aaltonen	alivaltiosihteeri	valtioneuvoston kanslia	
Viljanen, Ritva	kansliapäällikkö	sisäasiainministeriö	poissa
Haukirauma, Heikki	tietohallintojohtaja	työministeriö	
Skog, Harri	kansliapäällikkö	opetusministeriö	
Hautojärvi, Sirkka	kansliapäällikkö	ympäristöministeriö	
Soini, Kristiina	johtaja	Ilmatieteen laitos	
Koli, Markku	operaatiopäällikkö	Pääesikunta	poissa
Karjalainen, Jorma	ylivohtaja	valtiovarainministeriö	
Honka, Leena	valtion IT -johtaja	valtiovarainministeriö	
Mira Nivala	projektipäällikkö	valtiovarainministeriö	asiantuntija
Siponen, Aki	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	asiantuntija
Terho, Arja	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	sihteeri

Aika Maanantaina 21.5.2007 klo 13

Paikka Valtioneuvoston linna, neuvotteluhuone Euro

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti jäsenet tervetulleiksi kokoukseen. Sovittiin, että kohta 4: Valtion IT-palvelukeskus, siirretään käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa valmistelujen keskeneräisyyden vuoksi.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirjaan korjataan, että valtioneuvoston kansliasta kokoukseen osallistui alivaltiosihteeri Heikki Aaltonen.

3 Tilannekatsaus, Leena Honka

Leena Honka esitteli kärkihankkeiden etenemistä liitteenä olevan kärkihankkeiden aikataulun mukaisesti.

Kärkihankkeiden esitutkimukset ovat valmistumassa. Dokumentinhallinnan ja arkistoinnin hanke, virkamiehen tunnistaminen ja käyttöoikeuksien hallinta –hanke sekä tietoturvasuojien hanke esitellään seuraavassa IT-johtoryhmän kokouksessa 18.6.2007.

Varautumiseen liittyvä esiselvitys käynnistyy syyskuun alussa. Perustietotekniikkapalvelujen vastuualueelle ei ole vielä saatu rekrytoitua vastuuhenkilöä, minkä vuoksi hankkeet eivät ole edenneet.

IT-strategian toimintasuunnitelman uudistaminen alkaa syksyllä. Päivittämisessä huomioidaan tehtyjen esitutkimusten tulokset.

id

Keskusteltiin hallitusohjelmassa olevien organisaatiomuutoksien vaikutuksesta IT-palveluiden kehittämiseen. Työministeriössä koko hallinnonalan tietohallinto on keskitetty ministeriöön, kun taas kauppa- ja teollisuusministeriössä tietohallinto hoidetaan hajautetusti virastoissa. Organisaatiomuutosten toimeenpanohankkeissa on otettava omaksi kehittämiskokonaisuudekseen IT-integraatio. Todettiin, että kärkihankkeisiin tulee panostaa, jotta jatkossa mahdolliset rakenne- ja organisaatiomuutokset olisivat helpommin toteutettavissa.

4 Valtion IT-palvelukeskus, Leena Honka

Siirrettiin käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

5 IT-arkkitehtuurit ja integrointi yhteentoimivuuden kehittämisessä, Aki Siponen

Aki Siponen esitteli yhteentoimivuuden kehittämisohjelmaa liitteenä olevan esityksen mukaisesti. Suunnittelutyön on tarkoitus valmistua kesäkuun loppupuolella.

Valtionhallinnon tietojärjestelmien nykytilan kartoitus on ollut haastava ja mielenkiintoinen tehtävä. Tietojärjestelmiä on kaiken kaikkiaan noin 4000. IT-arkkitehtuurin hallintaan on määritelty kehikko ja arkkitehtuurin hallintaan hallintamalli.

Integraatoratkaisulle on määritelty vaatimukset. Monissa valtion virastoissa on jo toteutettu integraatoratkaisuja. Yhteentoimivuuden kehittämisohjelmassa on tavoitteena rakentaa keskitetty integraatoratkaisu, joka hyödyntää jo toteutettuja integraatoratkaisuja. Ratkaisun päätehtävänä on välittää luotettavasti sanomia organisaatiolta toiselle. Perustietovarantojen hyödyntämisestä on tehty kehitysehdotuksia.

Hanke on loppusuoralla. Hankkeen tämänhetkistä tuloksista järjestetään neljä samansisältöistä kuulemistilaisuutta 7.-8.6.2007 Säätytalolla. Kuulemistilaisuuksien jälkeen ilmestyvässä yhteenvetoraportissa esitetään ehdotukset jatkotoimenpiteiksi. Lausuntokierros toteutetaan kesällä. Ryhmä jatkaa työtään tavoitearkkitehtuurin määrittelyllä. Lausuntokierroksen jälkeen tehdään päätöksiä arkkitehtuurimallista, integraatoratkaisusta ja siihen tarvittavan osaamisen kartuttamisesta.

Todettiin, että kuulemistilaisuuksissa on hyvä kartoittaa, miten paljon resursseja tarvitaan arkkitehtuurin kehittämiseen ja mitkä ovat organisaatioiden valmiudet työhön.

6 Sähköisen asioinnin alusta -kärkihanke, Mira Nivala

Mira Nivala esitteli sähköisen asioinnin kehittämiskohteita etukäteen jaetun raporttiluonnoksen ja liitteenä olevan esityksen mukaisesti. Tarkoituksena on käydä tässä kokouksessa läpi ehdotettuja toimenpiteitä. Työ jatkuu syksyllä lausuntokierroksen jälkeen.

Ensimmäisenä rakennettavaksi sähköisen alustan osaksi esitetään asiointitiliä. Sen jälkeen tehdään palvelualustan ja viestinvälitysjärjestelmän määrittely. Palvelualustalla toteutetaan vireillepanopalveluja. Palvelualustassa tu-

lisi toteuttaa poikkihallinnollisia prosesseja ja hyödyntää yhteisiä perustietovarantoja. Tapahtumien arkistointi rakennetaan erikseen joko asianhallinnan yhteyteen tai muualle. Suunnitteluprosessin alkuun on tarkoituksena järjestää käyttäjätutkimus kansalaisille ja yrityksille.

Pilottiehdokkaita on tulossa mukaan jo vaatimusmäärittelyvaiheessa. Pilotointiin mukaan tulevien osapuolien kustannuksista voitaneen osa kattaa hankkeesta.

Keskustelussa nousivat esiin seuraavat näkökulmat:

Asiointitili tulee olemaan jatkossa myös markkinaehtoista toimintaa. Tärkeänä pidettiin kuitenkin, että valtio rakentaa luotettavan, yhteisen ratkaisun asiointitiliksi. Suositeltavaa on, että ratkaisua käytettäisiin koko julkishallinnossa. Tunnistamiseen tulisi yhdistää valtuutusten käsittely samoin kuin oikeustoimikelpoisuuden varmistaminen.

Pilotointiin tulisi kytkeä mukaan velvollisuus raportoida toiminnallisista hyödyistä.

7 Muut asiat

Seuraava kokous maanantain 18.6.2007 klo 9

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen.

Juhani Turunen
puheenjohtaja

Arja Terho
sihteeri

Jakelu:

Osallistujat

valtioneuvoston hankerekisteri HARE

Asiakaslähtöiset sähköiset palvelut kehittämisohjelma

Sähköisen asiointialustan esitutkimus –projektin loppuraportin pääkohdat

VM Hallinnon kehittämisosasto,
Valtion IT-toiminnan johtamisyksikkö

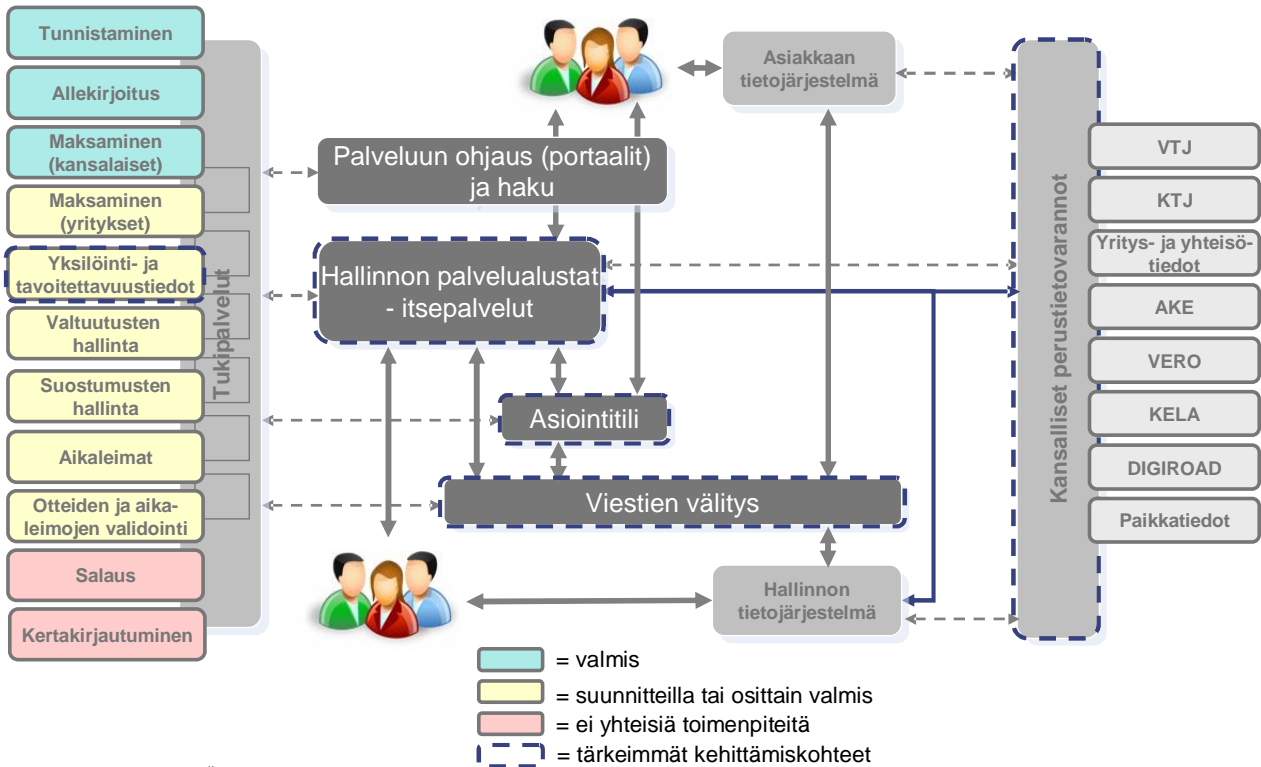

Sähköisen asiointialustan esitutkimus - projektin esittely

- n Esitutkimuksen lähtökohdat
 - n Valtioneuvoston 15.6.2007 tekemä periaatepäätös valtionhallinnon IT-toiminnan kehittämisestä
 - n Julkisen hallinnon sähköisen asiointin kehittämisstrategia (julkaistu 12/2005)
- n Strategisia tavoitteita ovat
 - n asiakaskeskeisyyden lisääminen
 - n kustannustehokkuuden ja tuottavuuden lisääminen
 - n uusien laadukkaiden palveluiden syntymisen tukeminen
- n Yhtenä keinona tavoitteiden saavuttamiseksi julkishallinto voi tarjota yhteisiä alustoja, ratkaisuja ja palveluja, jotka nopeuttavat ja yhtenäistävät sähköisten asiointipalvelujen kehittämistä.
- n Yhteisratkaisujen kehittämisen keskeisin tavoite on mahdollistaa julkishallinnon sähköisten palvelujen kehittäminen ja käyttöönotto nopeammin, halvemmalla ja vähemmällä kokonaistyömäärällä.

Julkishallinnon sähköisen asioinnin rakenneosat ja tärkeimmät kehittämiskohteet

Palvelualustan ominaisuuksia

- n Tarjoaa palvelusovellusten kehittäjille valmiita palveluja, komponentteja ja rajapintoja, joita voi hyödyntää palvelusovelluksen toteutuksessa joko sellaisenaan tai pienellä kehitystyöllä
- n Palvelualustalle voidaan toteuttaa yhteisiä sekä toimijakohtaisia palvelusovelluksia. Esimerkiksi useammalla lomakkeella toistuvat yhteiset tietosisällöt voidaan toteuttaa uudelleenkäytettäväksi komponentiksi, jota voi hyödyntää uuden kehitettävän lomakesovelluksen pohjana.
- n Palvelualusta tarjoaa välineet myös omatoimiseen kehittämiseen, jolloin esim. yksinkertaisempia lomakepalveluita voi toteuttaa myös viraston tai kunnan oma henkilöstö valmiiden lomakepohjien ja komponenttien avulla.
- n Tavoitteena on, että kaikki palvelualustan kehitystyö ja siinä syntyvät toteutukset ovat palvelualustaa käyttävien organisaatioiden hyödynnettävissä
- n Palvelualustan tulee tarjota ratkaisut erityisesti useamman eri toimijan väliseen yhteistyöhön tukien poikkihallinnollisia prosesseja ja integraatioita eri osapuolten välillä

Palvelualustan kehittämissuositukset

- n Yhteisen sähköisten palvelujen alustan kehittämiseen suositellaan vaihtoehtoa D eli yksi tai useampia kansallisia alustapalveluja, joille kilpailutetaan useita sovelluksien toimittajia.
- n Alustan/alustojen pitää tukea molempia pääteknologioita (J2EE ja .Net). Ratkaisujen kehittämisessä on huomioitava myös avoimen lähdekoodin (OSS, Open Source Software) tuotteiden mahdollisuudet.
- n Palvelualustan pitää tukea myös yksinkertaisempien lomakepalvelujen kehittämistä. Yksinkertaisten ja monipuolisten palvelujen kehittämistä tukevat alustat voivat olla samoja tai erillisiä. Käytössä olevat alustaratkaisut (esim. Lomake.fi) säilyvät ainakin toistaiseksi uuden ratkaisun rinnalla.
- n Tavoitteena on, että kaikki palvelualustan kehitystyö ja siinä syntyvät toteutukset ovat palvelualustaa käyttävien organisaatioiden hyödynnettävissä - kertaalleen toteutettu voidaan hyödyntää uusien palveluiden kehittämisessä.
- n Sähköisten palveluiden alustan tulee tulevaisuudessa tarjota ratkaisut useamman eri toimijan väliseen yhteistyöhön tukien poikkialueellisia prosesseja ja integraatioita eri osapuolten välillä.

Asiointitilin ominaisuuksia

- n Tärkeänä askeleena julkishallinnon sähköisen asiainnin kehittämisessä nähdään **asiointitilin** toteuttaminen
 - n Sähköisen tiedoksisaamisen mahdollistava yhteisratkaisu
 - n Tarjoaa keskitetyn asiakaskohtaisen paikan, jossa asiakas voi seurata asioidensa käsittelyn etenemistä
 - n Asiointitilin kautta on myös mahdollista nähdä asiaan liittyvät aineistot
 - n Asiointitiliin voidaan liittää myös omien rekisteritietojen kyselyt ja tulevaisuudessa myös tietojen päivitysmahdollisuus
- n Asiointitili on valmistuessaan liitettävissä jo olemassa oleviin sähköisiin asiointipalveluihin
- n Keskitetyllä asiointitiliratkaisulla voidaan nopealla aikataululla edistää asiakkaan ja julkishallinnon välistä vuorovaikutusta merkittävästi:
Yhdenmukainen, turvallinen ja luotettava palvelu sähköiseen tiedoksiantoon

Asiointitilin kehittämisehdotukset

- n Asiointitili nähdään poliittisesti tärkeänä sähköisen asioinnin kehittämiskohteena, jolla on potentiaalia edistää hallinnon sähköisiä palveluja laajassa mittakaavassa.
- n Asiointitilipalvelu tulisi suunnitella ja toteuttaa julkishallinnon omista lähtökohdista yhteiskäyttöiseksi palveluksi, joka on yhteentoimiva myös yksityisen puolen ratkaisujen kanssa.
- n Asiointitilin kehittämistyössä on kiinnitettävä erityisesti huomiota ratkaisun käytettävyyteen ja asiakaslähtöisyyteen huomioiden sekä kansalaisten että yritysasiakkaiden tarpeet.
- n Asiointitilin tyyppisiä ratkaisuja syntyy todennäköisesti ajan myötä useampia sekä julkishallintoon että yksityisille toimijoille. Julkishallinnon palvelujen tulee voida hyödyntää myös kaupallisten toimijoiden tarjoamia asiointitilejä. Optimitilanteessa asiakas valitsee mitä asiointitiliä hän haluaa käyttää.

Viestienvälitys –ratkaisun ominaisuuksia

- n Viestien välityksen tarkoitus on keskittää asiointiviestien välittäminen palvelualustalta ja asiakkaiden tietojärjestelmistä hallinnon tietojärjestelmiin sekä toiseen suuntaan hallinnosta asiakkaille.
- n Jos viestien välitystä ei kehitetä keskitettynä palveluna tai toiminnallisuutena, pitää viestien välitys rakentaa osaksi palvelualustan ja asiointitilin toimintaa.
- n Viestinvälityspalvelu vastaa viestien luotettavasta ja turvallisesta välittämisestä asiointitilipalveluun ja viranomaisten järjestelmiin sekä tarvittavista formaattimuunnoksista.
- n Asiankäsittely ja asianhallinta hoidetaan viranomaisten järjestelmissä. Asiankäsittelyn linjauksia tehdään dokumentinhallinnan ja arkistonnin esiselvityksessä (ValDA-projekti).
- n Viestin välityspalveluun voidaan liittää myös tarvittavat ei-sähköisten viestien muunnospalvelut (eKirje, skannauspalvelut jne.)

Viestienvälitys -ratkaisun kehittämisehdotukset

- n Asiointiviestien välityksen kehittämisessä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan valmiita yksityisiä palveluja lyhyellä aikavälillä.
- n Yksityisiä palveluntarjoajia voivat olla muun muassa pankit ja informaatiologiikan palveluntarjoajat. Yksityisen palveluntarjoajan viestien välitysratkaisulla on kiinteä yhteys saman palveluntuottajan asiointitiliin.
- n Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on kehittää julkishallinnon oma luotettava asiointiviestien välityspalvelu.
- n Asiointiviestien välitys on osa julkishallinnon integraatioarkkitehtuuria. Asiointiviestien välittämisen ratkaisut tuleekin kehittää yhteistyössä koordinoitusti muiden hallinnon integraatoratkaisujen kanssa.

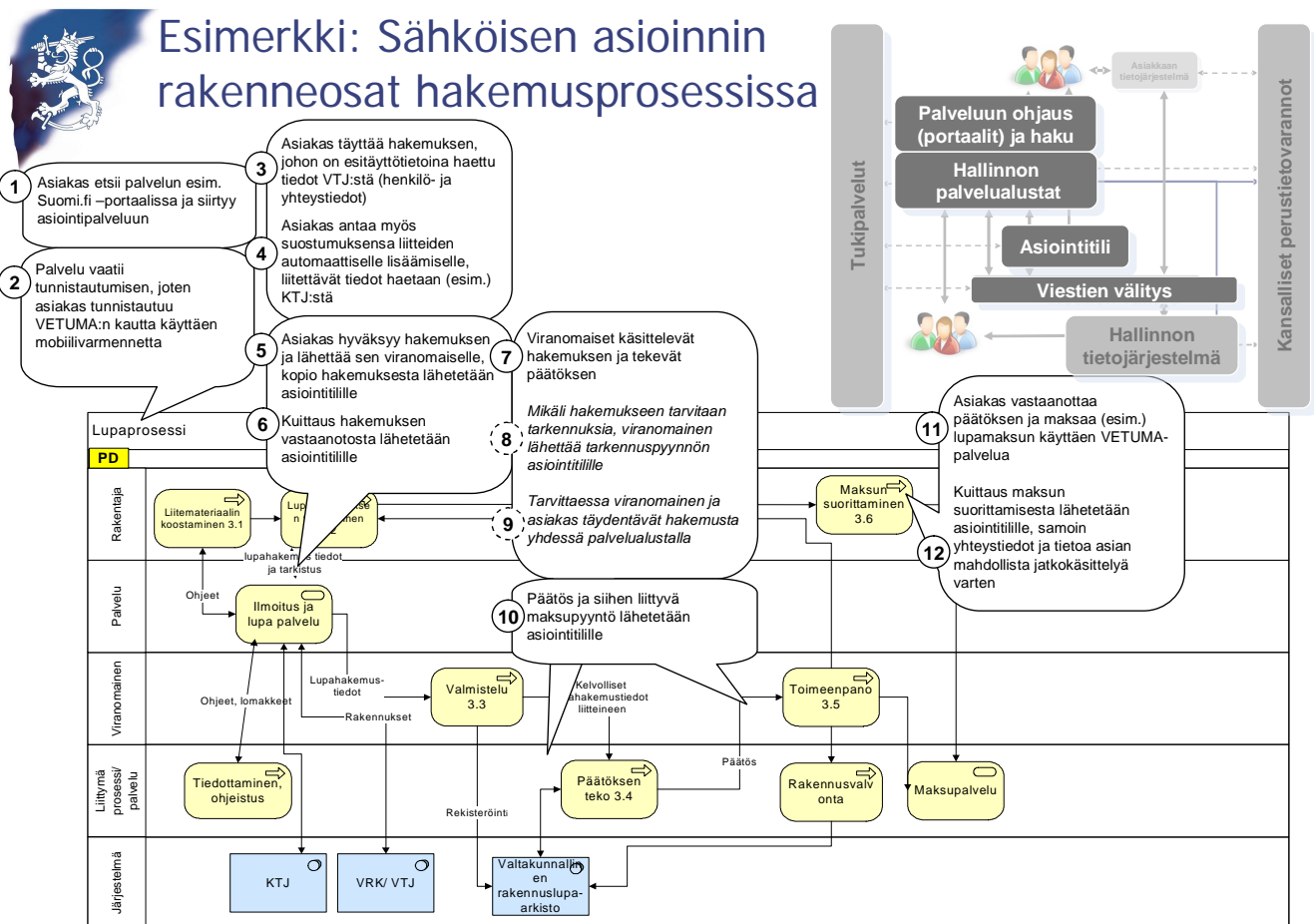
Tavoitettavuustiedon kehittämisehdotukset

- n Tavoitettavuustietojen hallinnan kehittämiseen suositellaan yhteistyötä VTJ:tä ja YTJ:tä hallinnoivien tahojen kanssa.
- n Tavoitettavuustietojen ensisijainen tallennuspaikka on kan-salaisten osalta väestötietojärjestelmä (VTJ) ja yritysten osalta yritys- ja yhteisötietojärjestelmä (YTJ).
- n Yksityisen puolen toimijat voivat toimia tavoitettavuustietojen kerääjänä ja ylläpitäjänä.

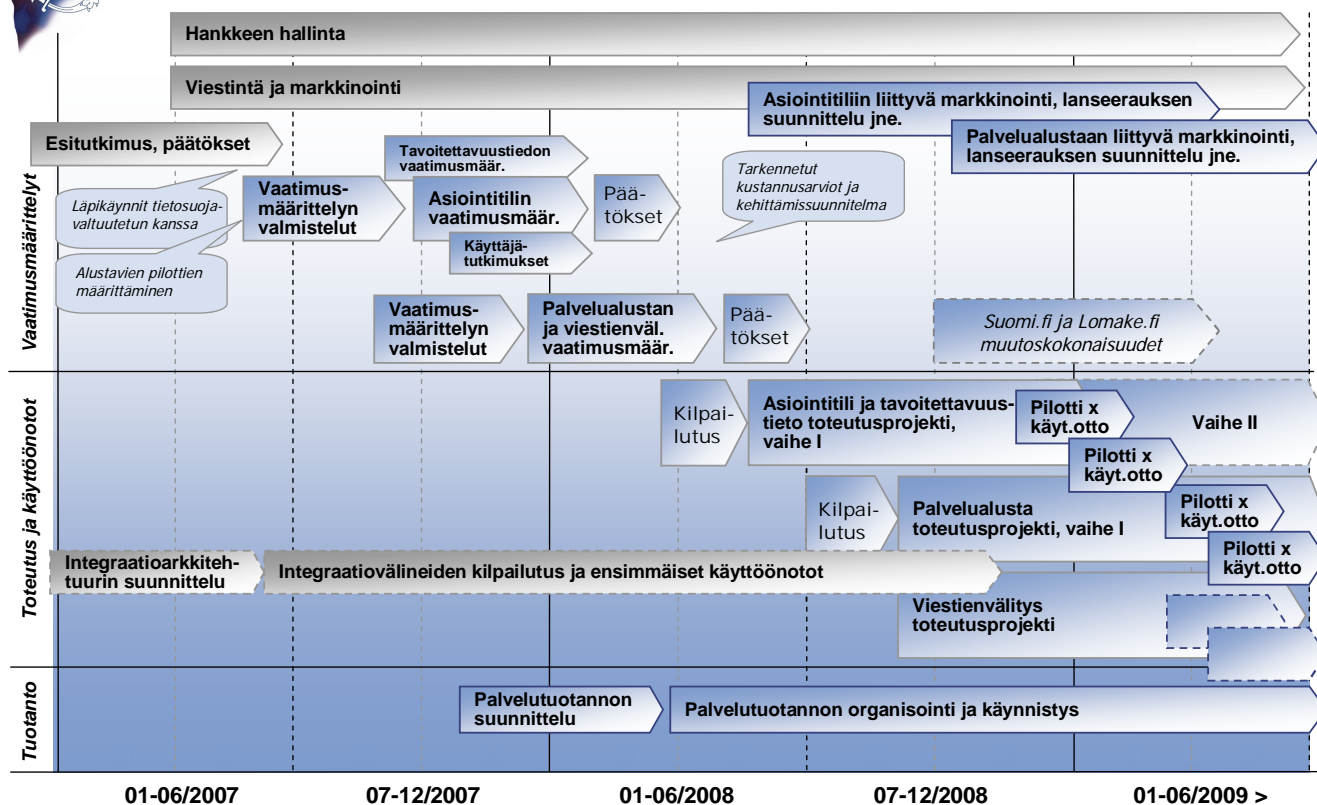
Perustietovarantojen rajapintapalveluiden kehittämisehdotukset

- n Perustietovarantojen rajapintojen kehittämiseen suositellaan lyhyellä aikavälillä valmista kaupallista palvelua.
- n Valmista kaupallista palvelua hyödynnetään sen tarjoamien teknisten ja sisällöllisten valmiuksien puitteissa keskittyen ensisijaisesti yleisimpien yksinkertaisten kyselypalveluiden hyödyntämiseen, joita tarvitaan mm. poikkihallinnollisissa prosesseissa.
- n Pidemmällä aikavälillä voidaan perustietovarantojen rajapinnat määritellä, suunnitella ja toteuttaa tunnistettujen vaatimusten mukaisesti. Tällöin perustietovarantojen rajapinta toteutetaan julkishallinnon omista lähtökohdista.

Jatkovaiheiden alustava aikataulu ja vaiheistus

Alustavat kustannusarviot: Rakentamisen ja käytön kustannukset kehittämiskohteittain

	Sähköisten palvelujen alusta	Asiointitili	Viestien välitys
Rakentaminen /aloitus	1 milj.€ – 2 milj €	500 k€ - 1000 k€ +50 k€/virasto	100 k€ - 200 k€ + 50 k€/virasto
Käyttö /5 vuotta	1,5 milj.€ – 3 milj €	750 k€ - 1500 k€	100 k€ - 200 k€
Tapahtumat /5 vuotta	6,5 milj. € (10 milj. tap/v) 12 milj. € (60 milj. tap/v)	25 milj. € - 35 milj. € (6 milj. dok/kk)	40 milj. € (10 milj. tap/v) 150 milj. € (60 milj. tap/v)

Alustavat kustannusarviot: Hankkeen kokonaiskustannukset (sis. oma työ)

Huom. Luvut sisältävät oman ja ulkoisen työn	htv	kEUR
Vaatimusmäärittelyt	5-6 htv	0,5 – 1 milj. €
Toteutus, testaus ja käyttöönotot	20-25 htv	3 – 4 milj. €
Muut kust. (mm. pilottien tuki, markkinointi)		0,5 – 1 milj. €
Yhteensä		4 – 6 milj. €

	kEUR
Käyttö/5 vuotta	3 – 6 milj. €

Alustavat kustannusarviot: Oman ja ulkoisen työn erittely

	Ostettava työ		Oma työ	
	Työmäärä	Kustannukset	Työmäärä	Kustannukset
Vaatimusmäärittelyt	2,5 – 3 htv	0,5 – 0,6 milj. €	3 htv – 3,5 htv	0,2 – 0,3 milj. €
Toteutus, testaus ja käyttöönotot	10 – 15 htv	2 – 3 milj. €	6 – 9 htv	0,5 – 0,7 milj. €
Muut kust. (mm. pilottien tuki, markkinointi)		0,5 – 1 milj. €		
Yhteensä	12,5 – 18 htv	3 – 4,6 milj. €	9 – 12,5 htv	0,7 – 1 milj. €

	Ostettava työ		Oma työ	
	Työmäärä	Kustannukset	Työmäärä	Kustannukset
Käyttö/5 vuotta	12,5 – 25 htv	2,5 – 5 milj. €	7,5 – 10 htv	0,6 – 0,8 milj. €

Välittömät jatkotoimenpiteet

- n Päätöksenteko eri tasoilla – käsittelyjärjestyksenä projektin ohjausryhmä > VITKO (Valtion IT-toiminnan koordinoitiryhmä) > Valtion IT-toiminnan johtoryhmä sekä mahdolliset muut erikseen sovittavat foorumit
- n Esittely ja käsittely kansliapäällikkökokouksessa sekä HALKE:ssa (Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä)
- n Päätöksenteon tukeminen, tarvittavien tarkennusten laadinta sekä kokonaisuutta kuvaavien esimerkkien työstäminen
- n Lausuntokierros ja lausuntojen yhteenvedon koostaminen sekä mahdolliset toimenpide-ehdotukset lausuntojen perusteella
- n Tavoitetilan arkkitehtuurin sovittaminen yhteen Yhteentoimivuuden kehittämisohjelman sekä VALDA-esitutkimusprojektin kanssa
- n Pilottiehdokkaiden kartoittaminen ja alustavat päätökset eri kehittämiskohteiden piloteista
- n Vaatimusmäärittelyvaiheen valmisteluiden käynnistäminen

Kiitos!

Mira Nivala, projektipäällikkö

Hallinnon kehittämisosasto/Public Management Department
Valtiovarainministeriö/Ministry of Finance
Aleksanterinkatu 36 A
PL 28/P.O.Box 28
00023 Valtioneuvosto/00023 Government

Email: mira.nivala@vm.fi
Gsm: 0400-902934

Suunnittelemme toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämisen menetelmän ja toimintamallin

Hankkeen tavoitteet

- Tuottaa **kokonaiskuvaus valtionhallinnon tietojärjestelmien nykytilasta** lähtökohdaksi tavoitetilan arkkitehtuurin suunnitteluun
- Valita ja sovittaa valtionhallinnon tarpeisiin sopiva **kokonaisarkkitehtuurimenetelmä** ja -kehys sekä määrittää tavoitetilan arkkitehtuuri ylätasolla ja kuvata arkkitehtuuria valituilla osa-alueilla
- Laatia valtionhallinnon kokonaisarkkitehtuurin **ohjausmalli** ja suunnitella kokonaisarkkitehtuurin kuvaamiseen perustuvan toiminnan ja tietojärjestelmien kehittämisen toimintamallin käyttöönotto valtionhallinnossa
- Laatia valtionhallinnon **integraatiokehityksen** teknisten ratkaisujen ja toiminta- ja organisointimallin **tavoitetilan kuvaus**.
- Laatia ehdotus **perustietovarantojen käytettävyyden ja käytön lisäämiseksi** sekä tietoluovutusten hinnoittelun selkeyttämiseksi

Valtionhallinnon tietojärjestelmistä

Tietojärjestelmien kartoitustyö oli haastavaa mutta antoisaa

Hallinnonala	Henkilöstö	
	Vastauksissa mukana	Vastausten ulkopuolella
21. EK	6 610	944
22. TPK	80	0
23. VNK	300	0
24. UM	1 700	0
25. OM	9 560	40
26. SM	16 510	1 540
27. PLM	17 340	0
28. VM	10 620	270
29. OPM	31 753	4 570
30. MMM	4 760	860
31. LVM	3 385	0
32. KTM	6 730	70
33. STM	2 520	1 689
34. TM	4 240	88
35. YM	3 160	0
Muut	0	2 160
Kaikki yhteensä	119 268	12 236

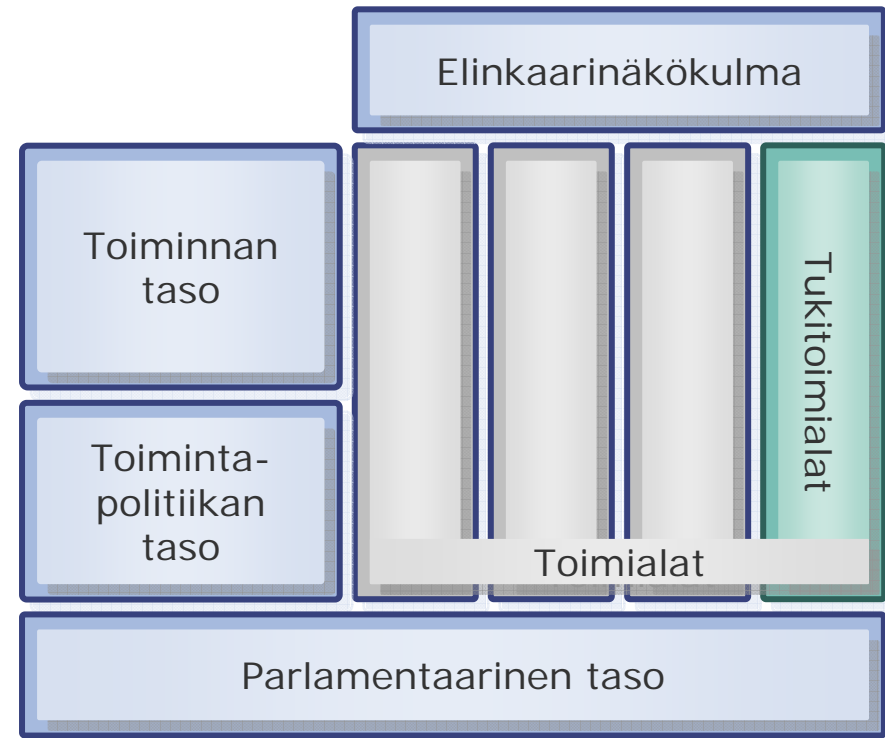
Emme kysyneet tai eivät vastanneet

- Henkilöstön määrällä arvioiden mukana on n. 91% organisaatioista
- Suurimpia ulkopuolelle jääneitä:
 - Suomen Pankki, Pankkitarkastus, VTV
 - UVI, SM Palke, Maistraatit
 - Senaatti-kiinteistöt
 - Valtion koulut, yliopistokeskukset
 - Evira, Tapio
 - Kuluttajatutkimuskeskus
 - Työsuojelupiirit, valtion mielisairaalat ja koulukodit
 - Vastaanottokeskukset
- Tietojärjestelmien tietojen keruu kuviteltua haastavampaa
- Tieto hajautunut organisaatioihin
- Kokonaiskuvan saaminen vaikeaa
- Tietojärjestelmistä tunnistettu 90 - 95%
- Tietosisällöstä (35 tietoa/järjestelmä) saatu n. 25%

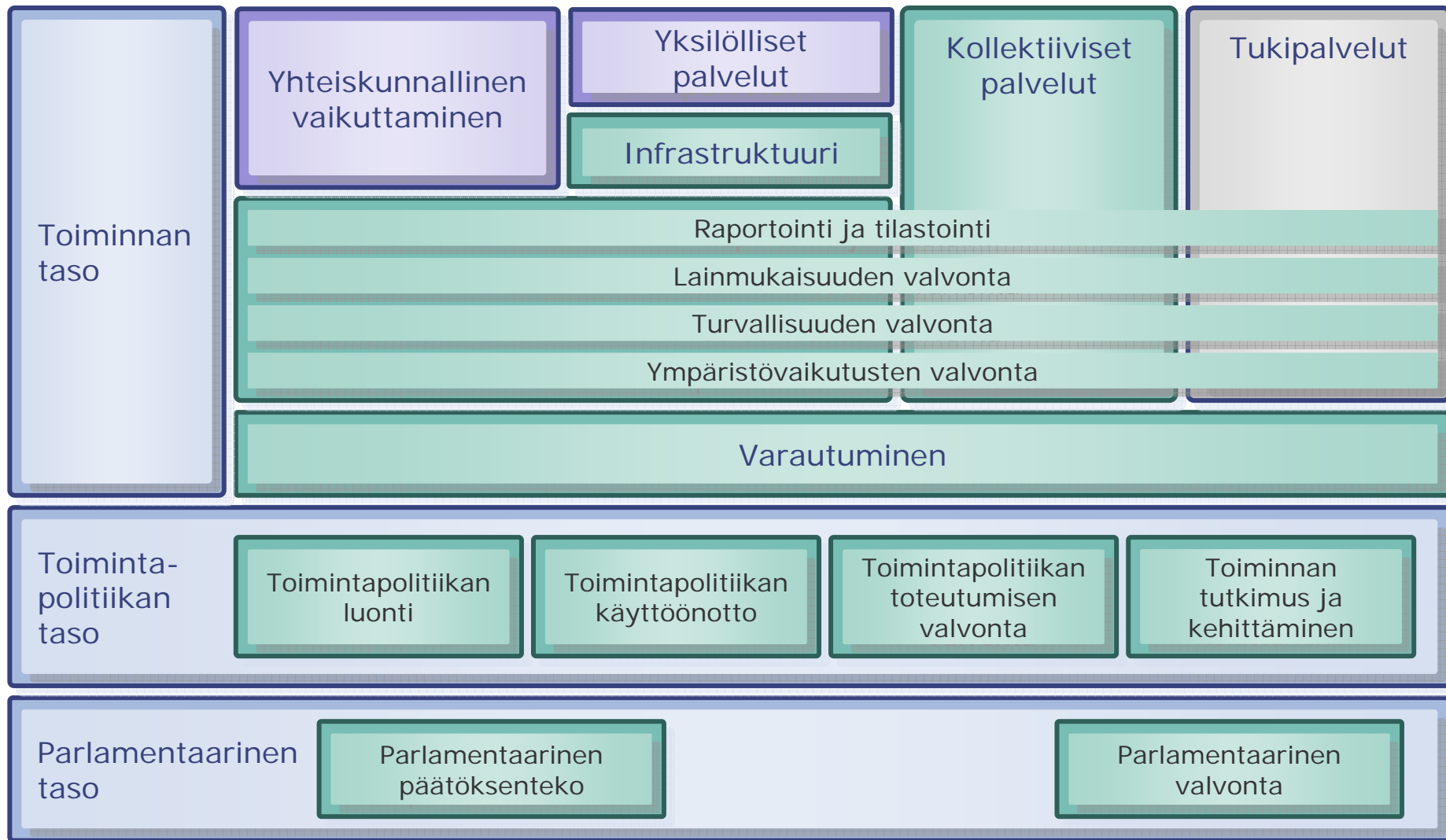
Tietojärjestelmien luokittelussa käytetään yhtenäistä luokittelukehikkoa

- Kaikilla toimialoilla tarkastellaan palveluita asiakkaan näkökulmasta, elinkaarinäkökulmasta ja hallinnon tason näkökulmasta
- Myös tukitoimialat tarkastellaan samalla tavalla
- Toimialaluokittelun lähtökohtana julkishallinnon tehtäväluokitus (COFOG)

Tietojärjestelmien luokittelukehikko

Tietojärjestelmät hallinnonaloittain

Luvut ovat alustavia

Hallinnonala	Varsinaisia tietojärjestelmiä	Tukijärjestelmiä
21. EK	222	1
22. TPK	10	0
23. VNK	34	1
24. UM	62	3
25. OM	77	1
26. SM	317	21
27. PLM	66	2
28. VM	302	7
29. OPM	1 017	182
30. MMM	217	18
31. LVM	462	28
32. KTM	359	31
33. STM	293	37
34. TM	62	12
35. YM	129	4
Kaikki yhteensä	3 629	348

- Tukijärjestelmistä puuttuu 40 organisaation toimittamat tiedot
 - Ei ole vielä yhdistetty kokonaisuuteen
- Puolustusvoimien tietojärjestelmiä ilmoitettu varsin vähän
- Yliopistoista ilmoitettu ydintoiminnan järjestelmiä n. 400
 - Todellinen luku lienee 800 - 1 000

Tietojärjestelmät tehtäväluokittain

Luvut ovat alustavia

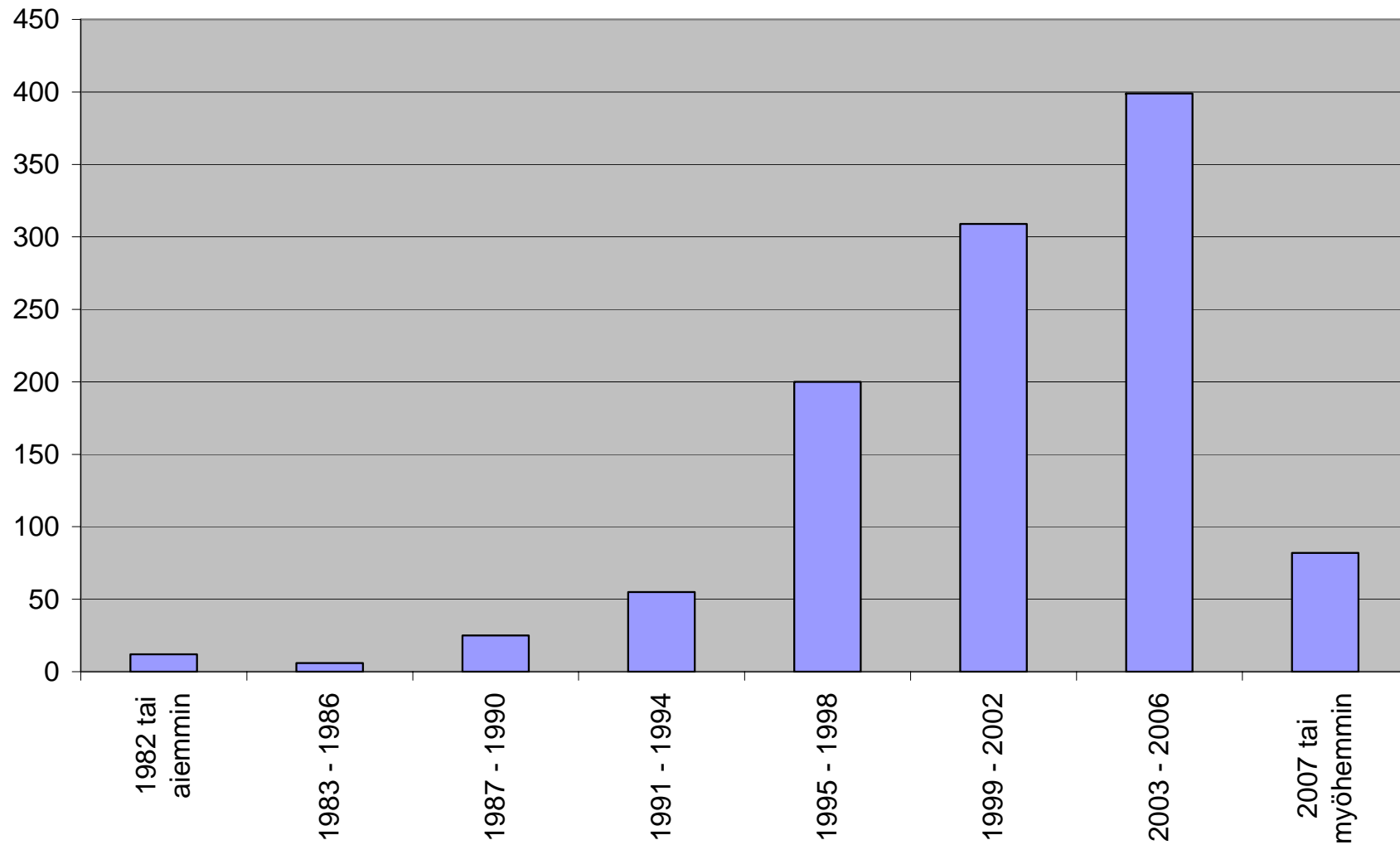
Tehtäväluokka		Varsinaisia tietojärjestelmiä	Tuki-järjestelmiä
01	Yleinen julkishallinto	548	50
02	Puolustus	35	0
03	Yleinen järjestys ja turvallisuus	37	4
04	Elinkeinoelämään liittyvät asiat	393	44
05	Ympäristönsuojelu	3	0
06	Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	54	1
07	Terveydenhuolto	116	8
08	Virkistys ja kulttuuritoiminta sekä uskonnollinen toiminta	58	0
09	Koulutus	132	9
10	Sosiaaliturva	169	1
	Ei tietoa	2 090	231
	Kaikki yhteensä	3 635	348

- Organisaatiot eivät ole keskimäärin ottaen täyttäneet tehtäväluokka-tietoa
- Suurinta osaa organisaatioista / järjestelmistä ei ole vielä käyty läpi

Tietojärjestelmien käyttöönottovuosi

■ 1 088 / 3 986 tietojärjestelmää

Integraatiosta

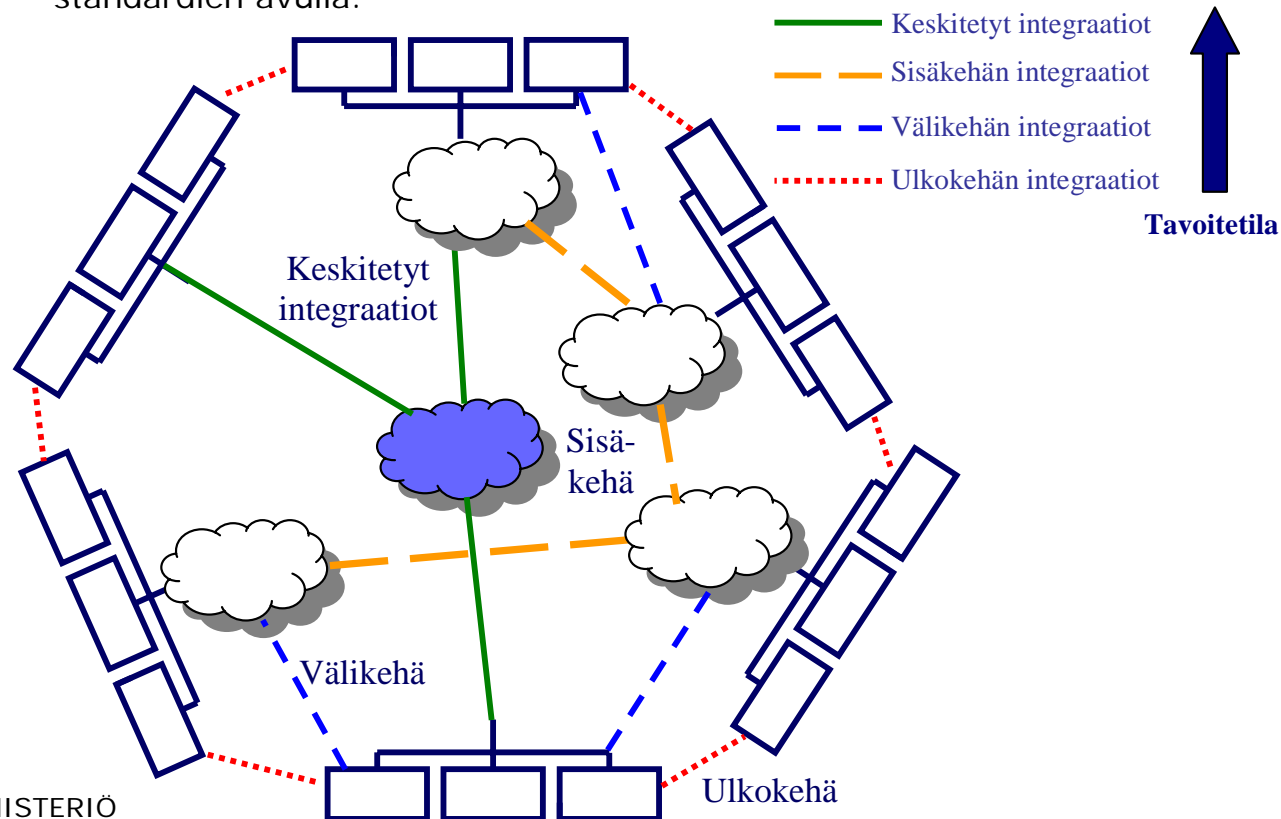
Valtionhallinnon integraatoratkaisun suunnitteluperiaatteet

Joustavuus ja reaktiivisuus	Organisaatioilla mahdollisuus valita integraatoratkaisunsa ja tehdä integraatiot sopivimmalla mahdollisella tavalla
Ohjaavuus	Integraatoratkaisujen hankinta yhtenäisempään suuntaan, lisätään yhteisten ratkaisujen käyttöä ja yhtenäistetään integraatio-osaamista ja kehityskäytäntöjä.
Keskitetty tuki ja informaatio	Valtionhallinnolla on keskitettyjä toimintoja, jotka tukevat yksittäisiä organisaatioita integraatioiden toteuttamisessa.
Toimittaja- ja teknologiariippumattomuus	Integraatioarkkitehtuurin ei tule sitoa organisaatioita mihinkään yhteen toimittajaan tai teknologiaan.
Nykyisten ratkaisujen hyödyntäminen	Olemassa olevia integraatioita ja integraatioalustoja on voitava hyödyntää.
Skaalautuvuus ja vikasietoisuus	Arkkitehtuurin on mahdollistettava ratkaisujen skaalautuvuus ja sanomien varmistettu välittäminen.
Valvonta	Arkkitehtuurin on mahdollistettava valvonta ja hallinta ketjun päästä päähän.
Tietoturvallisuus	Integraatoratkaisu ei saa heikentää ympäristön tietoturvaa.

Integraatoratkaisu koostuu päänoodista ja klusterien integraationoodeista

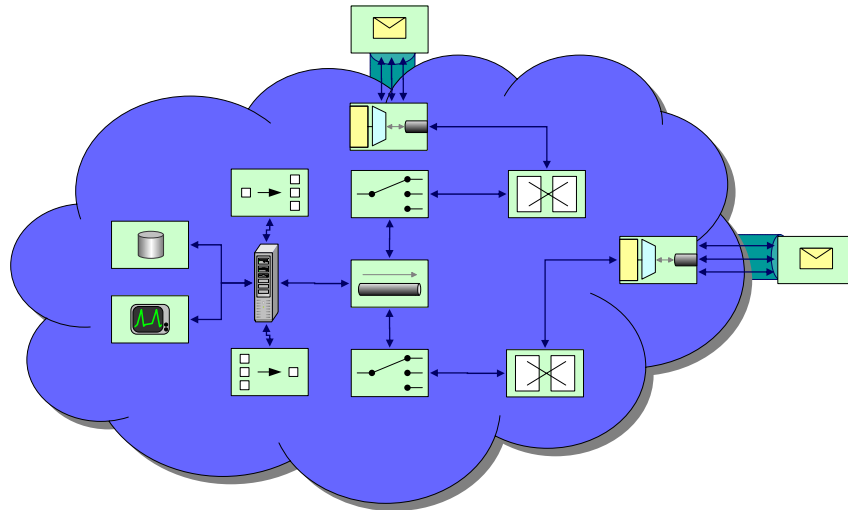
- Sininen "pilvi" kuvaa valtionhallinnon keskittyä integraatoratkaisua (päänoodi). Ajan kuluessa päänoodin rooli korostuu, ja esimerkiksi kunta- tai EU-tasoiset integraatiot voidaan pyrkiä tekemään keskitetysti päänoodin kautta.
- Valkoiset "pilvet" kuvaavat yksittäisen organisaation tai integraatioklusterin integraatoratkaisua. Klusteri tarkoittaa useamman organisaation yhteistä integraatoratkaisua. Integraatioklusteri muodostuu hallinnonalan sisäisen tai poikkihallinnollisen yhteistyön kautta.
- Tavoitetilassa integraatioarkkitehtuuria ohjataan keskitetympään suuntaan eri kehien toteutuskriteerien ja yhtenäisempien integraatioiden toteutustapojen, teknologioiden ja standardien avulla.

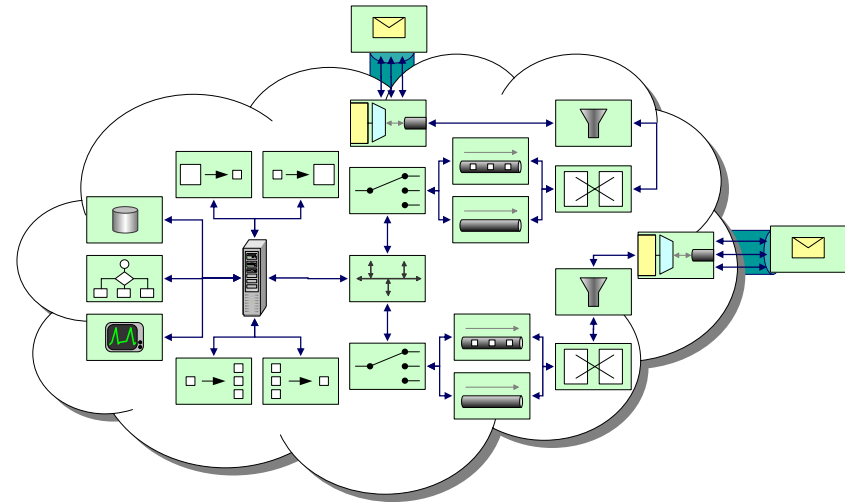

Päänoodin toiminnallisuus on aluksi pienempi kuin klusterinoodien

Keskitetty integraatoratkaisu

Organisaation / klusterin integraatoratkaisu

- Keskitetty ratkaisu pitää minimissään sisällään teknologia-adapterit, sanomien rakenteelliset muunnokset, reititykset, yhdistämisen ja jakamisen, säilytyksen ja valvontamekanismit.
 - Keskitetyn ratkaisun toiminnallisuutta laajennetaan sitä käyttävien organisaatioiden tarpeiden mukaan.
- Organisaation / klusterin integraatoratkaisu sisältää sanomien semanttiset muunnokset, rikastuksen ja suodatuksen, prosessi-integraation työvälineet, palveluväylän, adapterien laajennettavuuden ja tietotyypikohtaiset kanavat.
 - Organisaatiokohtaisen ratkaisujen on oltava laajennettavissa sisältämään kuvattu toiminnallisuus.

Integraatioratkaisun hallinta

- Valtionhallinnon integraatioratkaisun hallinta on kytköksissä kokonaisarkkitehtuurin hallintamalliin
- Poikkihallinnollinen suunnittelu on kantava teema integraatioiden hallinnassa. Hallinnonalarajat eivät voi ohjata poikkihallinnollisia prosesseja kattavien integraatioratkaisujen hallintaa.
- Sähköisen asioinnin palveluiden lisääntyminen ja keskittäminen edellyttää keskitettyä integraatioratkaisun hallintaa.
 - Integraatioratkaisujen keskitetyllä hallinnalla ja kehittämisellä luodaan edellytykset asiakaslähtöisten ja joustavien poikkihallinnollisten palvelujen tuottamiselle.

Perustietovarantojen hyödyntämisen kehitysehdotukset

Hallinta	Teknologia	Hinnoittelu
■ Yhdenmukaistetaan säätelyä ja perustietovarantojen hallinnointikäytäntöjä■ Selkiytetään luovutusrajoituksia■ Koulutus ja tiedotus käyttöperiaatteista■ Tiedon tarvitsijalle tiedot 'yhden luukun' periaatteella ■ Lupa- ja sopimuskäytäntöjen kehittäminen■ Perustietovarantojen keskeisen sisällön ja tietopalvelurajapintojen dokumentaatio helposti saataville■ Luottamuksellisen tiedon käytön seuranta	■ Yhteiset koodistot ja sanastot■ Sovellus-sovelluskyselyille yhtenäiset Web Services-rajapinnat■ Tietoluovutusten painopiste eräsiirrosta sovellus-sovellusyhteyksiin■ Siirrettyjen tietojen aikaleimojen määrittely ja yhtenäinen toteuttaminen■ Tietoturvallisuusmenettelyjen kehittäminen■ Tietopalvelun tekninen erottaminen perusjärjestelmästä	■ Omakustannushinta perusteeksi hallinnon sisäisiin tietoluovutuksiin■ Oikeudet saada maksutta tietoja asteittain pois erityislaeista■ Tietoluovutusten hinnoittelu tukemaan tavoiteltua käyttötapaa■ PSI-direktiivin mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen■ Kilpailun lisääminen viranomaistietojen kaupallisessa jakelussa■ Tulosohjaus tukemaan tietojen laajaa hyödyntämistä■ Hinnoittelumallien kehittäminen■ Tietoluovutusten kustannusrakenteiden ja -tasojen vertailu

Arkkitehtuurihallinnasta

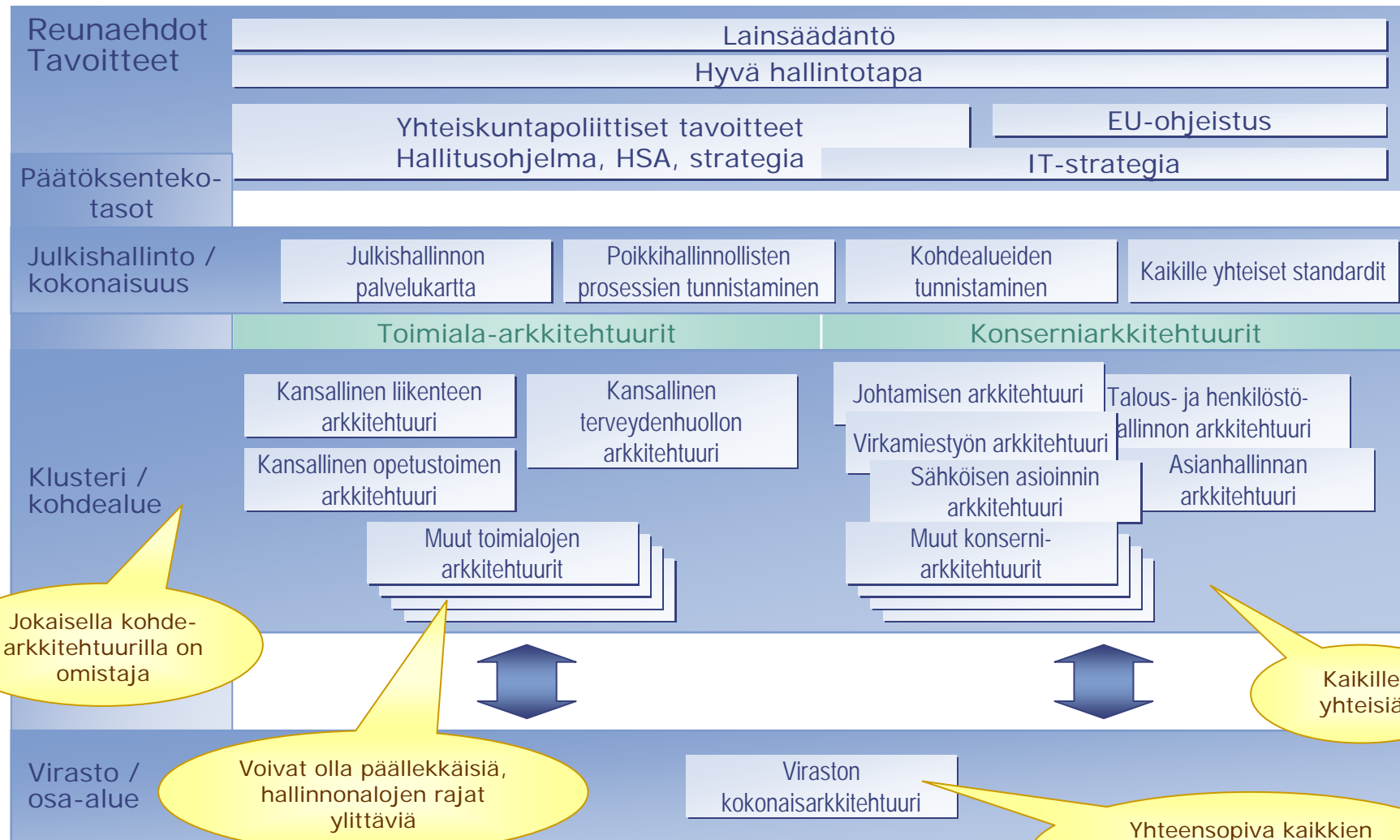

Arkkitehtuurimallilla kuvataan monitasoinen kokonaisuus

Reunaehdot Tavoitteet	Lainsäädäntö			
	Hyvä hallintotapa			
	Yhteiskuntapoliittiset tavoitteet Hallitusohjelma, HSA, strategia		EU-ohjeistus	
			IT-strategia	
Näkökulmat	Toiminta- arkkitehtuuri	Tietoarkkitehtuuri	Tietojärjestelmä- arkkitehtuuri	Teknologia- arkkitehtuuri
Kuvaustasot				
Julkishallinto / kokonaisuus	Julkishallinnon palvelukartta	Integrointi- ja harmonisointiperiaatteet		
	Kohdealueet	Ydinsanasto	Tietojärjestelmäpalvelut	Teknologiasalkku
	Poikkihallinnolliset prosessit	Strategiset tietovarannot	Tietojärjestelmäsalkku	Malliarkkitehtuurit
		Standardit		
Klusteri / kohdealue	Palvelukartta	Informaationsalkku	Tietojärjestelmäpalvelut	Teknologiasalkku
	Skenaariot	Sanastot	Järjestelmäsalkku	Malliarkkitehtuurit
	Prosessit	Tietovarastot		Rajapinnat
		Tietorakenteet	Integraatio	
	Kohde-aluekohtaiset standardit			
Virasto / osa-alue	Palvelukartta	Sanastot	Järjestelmäsalkku	Teknologiasalkku
	Skenaariot	Käsitemallit		
	Prosessit	Tietovarastot		

Arkkitehtuurin päätöksenteko määritellään kohdealueittain

Jokaisella kohde-arkkitehtuurilla on omistaja

Voivat olla päällekkäisiä, hallinnonalojen rajat ylittäviä

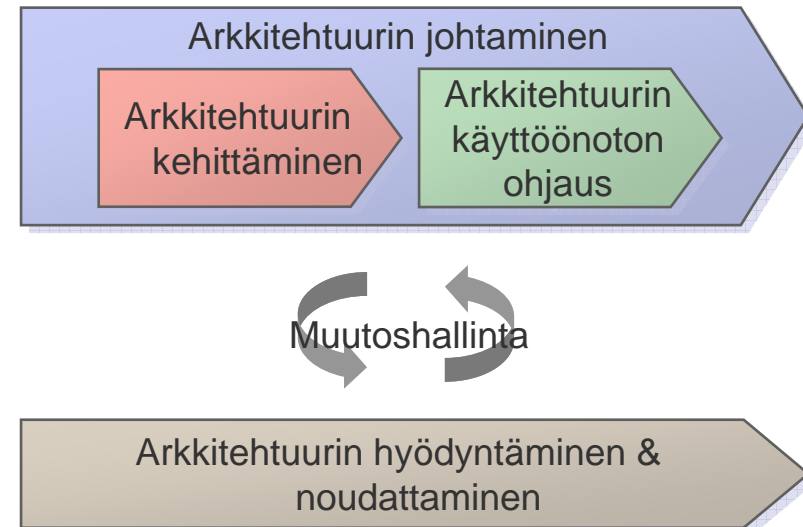
Kaikille yhteisiä

Yhteensopiva kaikkien toimiala- ja konserni-arkkitehtuurien kanssa

Arkkitehtuurinhallinta pähkinänkuoressa

- **Arkkitehtuurinhallinta on jäsenetty kahteen pääprosessiin**
 - **Arkkitehtuurin johtaminen**
 - **Arkkitehtuurin hyödyntäminen ja noudattaminen**
- Näiden lisäksi arkkitehtuuria koskevia päätöksiä tehdään muutoshallinnan kautta tapauskohtaisesti
- **Keitä arkkitehtuurinhallinta koskee**
 - ValtIT-arkkitehtuurivastaavia
 - Hallinnonalan IT-koordinointiryhmää ja sen arkkitehtuuriryhmää
 - Virastojen arkkitehtuurivastaavia
 - IT-hankkeiden suunnittelijoita ja projektipäälliköitä
 - Teknologiaratkaisujen omistajia – henkilöitä, jotka päättävät merkittävistä versiopäivityksistä

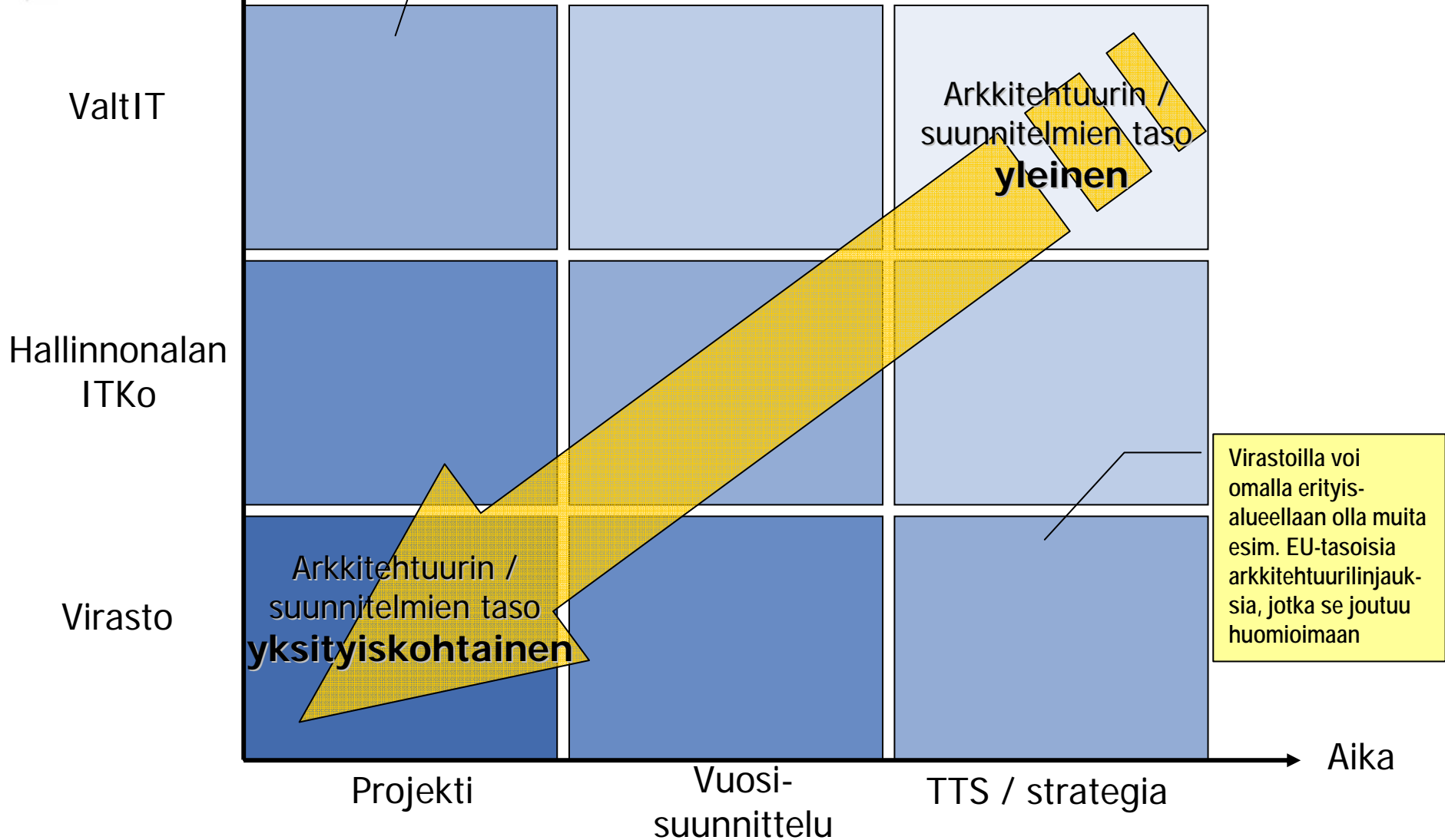

Milloin - Johtaminen ja suunnittelu Hyödyntäminen ja noudattaminen

Päätöksentekotaso

Kuvaa roolia. Yksittäinen virasto voi vastata tietyistä erityisarkkitehtuurista koko valtion tasolla

Arkkitehtuurihallinta vaatii IT-toiminnan roolien selkeyttämistä

- Tietohallinto
 - Määrittelee MITÄ IT-palveluilla pyritään saamaan aikaan
 - Ohjaa IT-palvelutuotantoa
 - Vastaa arkkitehtuurista
- IT-palveluntuottaja
 - Vastaa MITEN tarpeet toteutetaan turvallisesti, joustavasti ja tehokkaasti
 - Tuottaa palvelut itse tai yhteistyössä alihankkijoiden kanssa

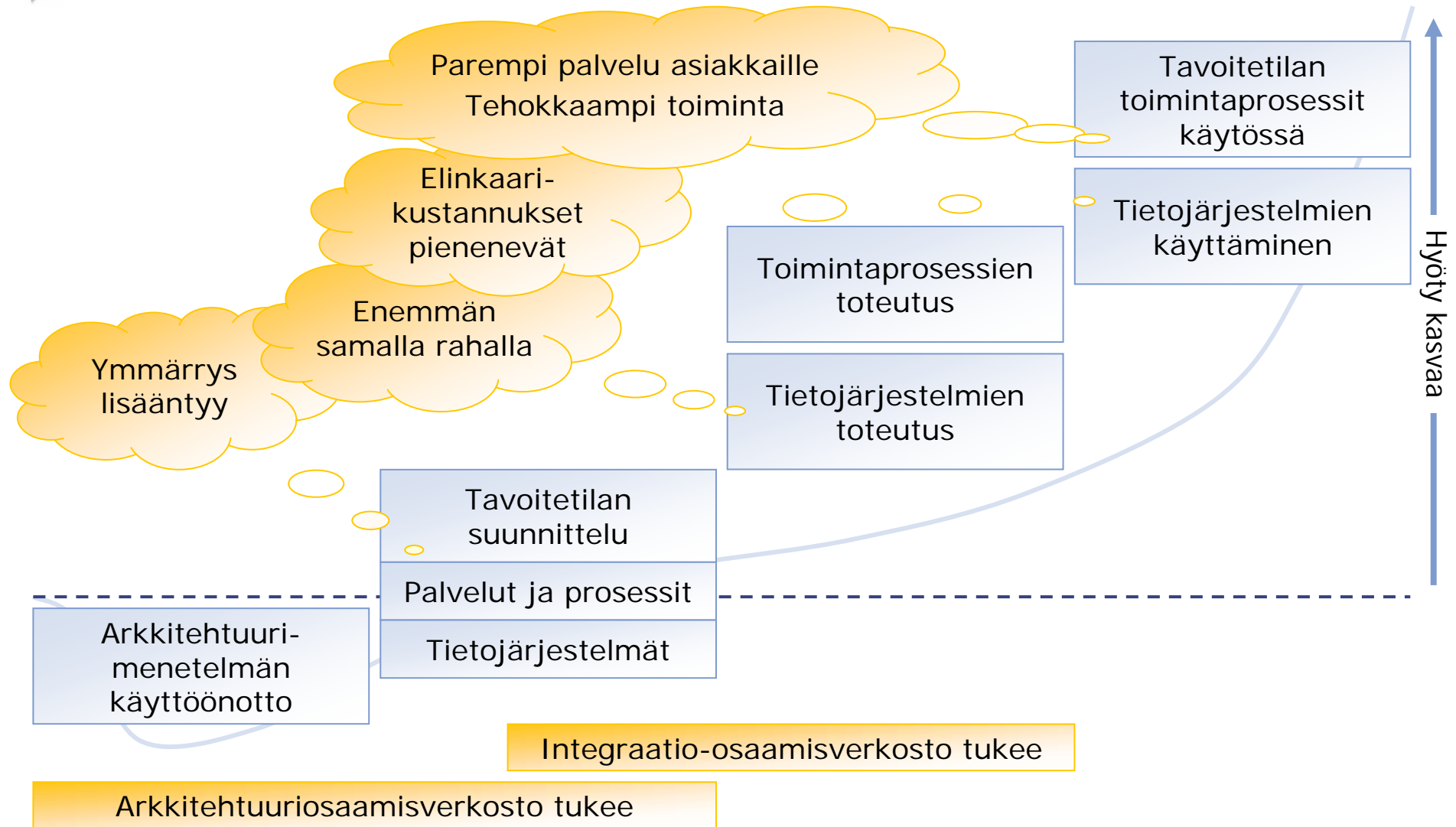

Hyötyjen realisoitumisesta

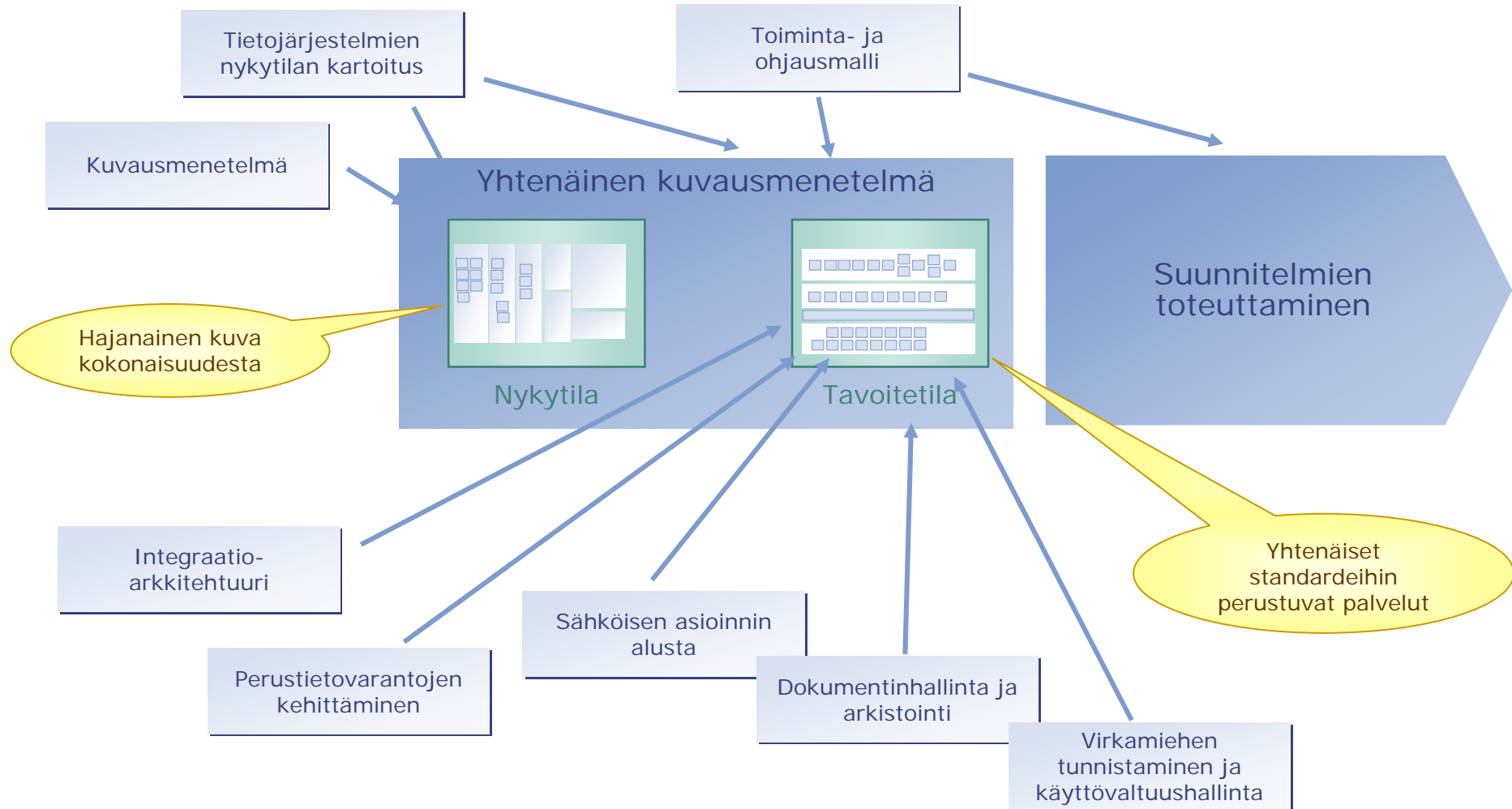

Arkkitehtuurimenetelmän hyödyt realisoituvat pitkällä aikavälillä

Toimintamalli ja menetelmä antavat eväät tavoitetilan suunnitteluun

Yhteenveto

- Valtionhallinnon arkkitehtuurimenetelmä on työkalupakki toimintalähtöiseen tietojärjestelmien suunnitteluun
- Kypsyystasomalli auttaa organisaation arkkitehtuurikyvykkyyden kehittämisessä
- Osaamisverkostot ja yhteiset kuvauskannat nopeuttavat suunnittelua
- Todelliset hyödyt saadaan toiminnan tehostumisesta ja palvelujen parantumisesta

Hankkeen seuraavat toimenpiteet:

- 7. - 8.6.2007 4 x 3 h kuulemistilaisuudet Säätytalolla
- kesäkuun aikana raportti lausuntokierrokselle